No. 2377 Zaterdag 27 Juli 1929. 46ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad : Pastorie Otrabanda, Tel. 507
Administratie : St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 10 cts.

Suppletoire Begrooting.

MEMORIE VAN ANTWOORD.

De in het voorloopig Verslag voorkomende beschouwingen en opmerkingen hebben ondergeteekende aanleiding gegeven het volgende mede te deelen.

Ad. onderartikelen 1. 18 en 22. Het Bestuur is doordrongen van de noodzakelijkheid verbetering te brengen in de inkomsten der ambtenaren. Ten deze werd gewacht op de voorstellen der Bezoldigingscommissie 1928 om die verbeteringen aan te brengen. Het rapport dier commissie zooals het thans is ingediend kan evenwel geen definitieve basis vormen voor voorstellen. Langer wachten acht ondergeteekende niet verantwoord. Van deze gelegenheid wordt dan ook gaarne gebruik gemaakt om ter zake een krediet aan te vragen. Het ligt in de bedoeling om aan alle ongehuwde ambtenaren een duurtebijslag toe te kennen van 10% van hun organiek hoofdinkomen en aan gehuwde of daarmede gelijk te stellen ambtenaren van 15%. Aan ambtenaren, die wettige kinderen beneden 18 jaar te hunnen laste hebben, is bovendien gedacht een uitkeering van een kindertoeslag en wel van 2½% van hun organiek hoofdinkomen per kind, met een minimum van f. 50,— en een maximum van f. 200,— per kind per jaar. Ten aanzien van gehuwde ambtenaren, waarvan beide echtgenooten in 's Lands dienst zijn, ligt het in de bedoeling een beperkende bepaling te maken. Wat betreft de toekenning van duurtebijslag is deze alleen voor[illegible]eld voor de ambtenaren op Cu[illegible] Aruba, terwijl de kindertoe[illegible] daarvoor in aanmerking kome[illegible]dienaren in het geheele gebiedsd[illegible].

Onderge[illegible]aarne de toeslagen toegekend zien [illegible] zijn ingegaan den 1sten Juli 1929.

De bedragen, die voor een en ander, inbegrepen toeslagen aan de militaire politie, noodig zullen zijn, worden begroot op f. 300.000,— per jaar. Voor 1929 is dus noodig een bedrag van f. 150.000,—.

Sedert Maart dj. is aan de gepensionneerden op de eilanden Curaçao en Aruba, in verband met de duurte op deze eilanden, boven hun pensioen een duurtebijslag van 25% toegekend; hiermee is voor het jaar 1929 een uitgave van f. 35.000,— gemoeid.

Teneinde vorenvermelde duurtebijslagen te kunnen verantwoorden, wordt thans voorgesteld onderartikel 138 met f. 185.000,— te verhoogen.

Bij het bezetten van ambten op Aruba zal op de tot hier toe gevolgde wijze worden voortgegaan, voor zoover de omstandigheden het toelaten. Daarbij moet evenwel op de eerste plaats het belang van den dienst in het oog worden gehouden. Op Aruba groeien de toestanden snel uit en het zou van weinig beleid getuigen, als aan een ambtenaar meerdere functies werden opgedragen, die hij, als gevolg van hun omvang, niet naar behooren kan waarnemen.

Evenwel zal worden bevorderd, dat de hier bedoelde ambtenaren geen uitzonderingsposities innemen, die hun promotie of wel zouden kunnen tegenhouden, of wel boven anderen kunnen bevorderen.

Ad. onderartikel 42. Inderdaad is de reis van den Directeur van den Radio en telefoondienst naar Nederland een dienstreis. Het doel is zich op de hoogte te stellen van de nieuwste vooruitgangen op radiotelegrafisch gebied, voor eventueele verbetering van de inrichting hier, om deze in overeenstemming te brengen met de inrichtingen in Nederland.

Door de gestadige uitbreiding van den telefoondienst blijkt het thans reeds, dat de bij het ontwerp onder A 6° aangevraagde verhooging niet toereikend zal zijn.

Steeds komen meer aanvragen voor aansluiting binnen terwijl op verschillende plaatsen de luchtlijnen, wegens overbelasting, door ondergrondschen kabel moeten worden vervangen.

Om een en ander naar behooren te kunnen uitvoeren, wordt thans een nadere verhooging van f. 15.000,— aangevraagd.

Voorgesteld wordt het bij onderartikel 94 der voorloopig vastgestelde begrooting voor het dienstjaar 1929 toegestane krediet met f. 7200,— te verlagen, aangezien er geen uitzicht bestaat, dat de voor Aruba aangevraagde apotheker en bediende dit jaar zullen worden aangesteld.

Het bij het ontwerp onder A 16° aangevraagde krediet voor aanschaffing van een ziekenauto voor Aruba wordt hierbij teruggenomen, daar het gebleken is, dat voor den dienst op Aruba een ziekenauto niet noodzakelijk is.

In verband hiermede zal het bij onderartikel 106 toegestane krediet van f. 1800,— voor onderhoud en bediening van een ziekenauto op Aruba moeten vervallen, waardoor dit onderartikel slechts met f. 2400,— verhoogd zal behoeven te worden.

Ad. onderartikel 122, 1°. 2°. 3°. Inderdaad zijn de aangevraagde bedragen bedoeld om kadenaanleg aan de Handelskade en langs het Waaigat te voltooien. (f. 38.000, 60.000 en 320.000)

Sub. 4°. De uitvoering der havenwerken werd opgedragen aan den aannemer, die de werken in régie cointeresse zal uitvoeren. Van een eigenlijke aanbesteding is hier dus geen sprake en is een vast uitvoeringsbedrag derhalve niet bepaald, maar is de van te voren opgemaakte raming de basis, waarop de gelden voor havenverbetering aangevraagd worden.

Bij het vaststellen van het contract dat ter inzage der leden ter Griffie van den Raad wordt gedeponeerd, is uitgegaan van het principe, dat de belangen van den aannemer dusdanig bij een vlot verloopende uitvoering geinteresseerd zijn, dat een zeer economische uitvoering te verwachten valt.

Het Bestuur kan derhalve niet anders doen dan verwijzen naar de aangevraagde bedragen, die zonder meer als uitvoeringsbedragen kunnen gelden. Het verloop van de uitvoering [illegible] invloed uitoefenen op de grootte van het benoodigde bedrag. Afgezien van bijkomende werken, als daar zijn: verplaatsing van havenlichten, plaatsing van geleide-lichten, afbraak van gebouwen op de Groote Werf, het doen van opnemingen en peilingen het uitoefenen van toezicht, etc. etc. werden de uitvoeringskosten voor de havenwerken te Willemstad geraamd op f. 1.950.000.—

Vertrouwd wordt, dat dit bedrag zal toereikend zijn om de voorgestelde werken uit te voeren.

Sub. 5o. en Sub. 8o. De ondergeteekende stelt zich voor geen gelden uit te geven voor eventueele voorbereiding, onderzoek e. d. van werken betreffende voorzieningen voor bureau-gebouwen, alvorens een definitief plan vastgesteld en aan den Raad ter goedkeuring is aangeboden. De posten voor den bouw van een kantoor voor het haven en loodswezen met seininrichting en torenklok en voor voorbereidende werkzaamheden voor den bouw van een postkantoor samen bedragende f. 96.000, — worden dan ook terug genomen.

Het is gebleken, dat de bij dit onderartikel, sub g en i, van de voorloopig vastgestelde begrooting voor Aruba toegestane kredieten het jaar niet zullen worden gebruikt.

In verband hiermede wordt thans voorgesteld deze kredieten af te voeren.

Ad. 6o. Het plan ten aanzien van het magazijn voor explosieven werd ongeveer een jaar geleden opgemaakt en toen nog geen vaste plannen bestonden omtrent uitschakeling van de Caracasbaai als haven, waar voor Curaçao bestemde explosieven gelost worden en verwacht werd toen nog, dat deze baai voor het lossen van explosiefstoffen nog vele jaren zou worden gebruikt.

Nu zal echter zoo spoedig mogelijk een nieuwe plaats worden uitgezocht, die inderdaad bepaald zal moeten worden in verband met de overlaadgelegenheid voor explosieven en die zal moeten voldoen aan te stellen eischen van veiligheid.

Waar het echter zeer noodzakelijk is, dat het bestaande kruithuis zoo spoedig mogelijk uit de bebouwde kom wordt verwijderd, wordt, gaarne gebruik makende van het naar voren gebrachte, dat er geen bezwaren bestaan tegen den post als zoodanig, deze op het ontwerp gehandhaafd, om zoodra mogelijk, daarover te kunnen beschikken.

Ad. 12°. De plannen voor de algeheele inrichting van Parera zijn nog niet zoo ver gevorderd, dat hiervoor een vrij nauwkeurige kostenraming te maken zou zijn, zoodat nog niet opgegeven kan worden, welke bedragen boven de reeds aangevraagde f 84.500 noodig zullen zijn. Ondergeteekende heeft ook zijn aandacht aan deze aangelegenheid gewijd en heeft de consequenties van de inrichting van Parera als gouvernementswerf moeten aanvaarden. Nu eenmaal Parera de centrale werkplaats is voor den dienst van Openbare Werken, kan het niet anders, dan dat aldaar ook werkplaatsen en opslagruimten worden ingericht. Zoo is ook de overplaatsing van de werkplaats van het Rif, waar tegenwoordig het werk grootendeels op den openbaren weg wordt verricht, noodzakelijk en zal er te Parera een werkplaats moeten worden gebouwd en ingericht. Verder eischt vanzelfsprekend de uitvoering van de vele onderhanden zijnde werken de noodige hulpinrichtingen als opslagplaatsen, werkkeeten, reparatie- en onderhoudsinrichtingen enz., die mede ook in verband met het veel uitgebreider materieel dan vroeger voor gouvernements diensten benoodigd, meer ruimte vorderen en van grooter omvang moeten zijn dan voorheen. Een en ander is een noodzakelijk en onafwendbaar gevolg van den snellen opbloei van Curaçao en Aruba, die aan de Openbare diensten steeds hooger eischen stelt. Dit neemt niet weg, dat er mede rekening gehouden zal worden, dat de opzet blijft binnen de perken van het doel, waarvoor Parera is bestemd. De opzet vraagt groote bedragen, maar zoodra deze is voltooid, zullen slechts gelden voor de exploitatie noodig zijn. Vergeten moet niet worden, dat door een goede inrichting een [illegible] werkwijze mogelijk is [illegible] uitgaven voor het vervoer van ambtenaren, personeel en werkvolk naar Parera zijn zeer gering, omdat de sleepboot, die daarbij gebruikt wordt, toch dagelijks onder stoom is, zoodat dit vervoer geen noemenswaardige extra-kosten medebrengt. Voor de arbeiders zijn de gewone werktijden aangehouden gebleven. Voor het kantoorpersoneel is de schafttijd tusschen 12 en 1 verlengd. Overigens is geen wijziging gebracht in de kantoortijden.

Ad. 13o. Op Steenrijk zijn momenteel 2 kleine steenbrekers in bedrijf om den geheelen wegendienst van het benoodigde steenmateriaal te voorzien.

Deze voorziening is uit den aard der zaak zeer gebrekkig; bovendien is de capaciteit van de bestaande inrichting ten eenenmale onvoldoende.

In de eerste plaats is het materiaal, dat met de huidige inrichting wordt verkregen, niet van zoodanige afmetingen en zoodanig gesorteerd, als voor de beste uitvoering noodig is, maar bovendien is de capaciteit te gering. zóó, dat slechts met nachtwerk en zonder gelegenheid tot behoorlijk onderhoud der machines ternauwernood de levering van voldoende materiaal voor het werk aan de wegen in de stad c. a. kan worden bijgehouden. De aanwezige brekertjes zijn derhalve aan groote slijtage blootgesteld. Voor den aanleg van den weg om het Schottegat en verderen wegenaanleg is geen materiaal beschikbaar.

De aandacht wordt gevraagd voor het feit, dat stagnatie in de aflevering en aanvoer van materiaal voor den wegenbouw ook stagnatie en zelfs stilstand in den wegenaanleg kan beteekenen, met gevolg grootere onkosten.

Aangenomen mag worden, dat bij het beeindigen van het groote werk der wegenverbetering, de werktuigen zoo goed als versleten zullen zijn, althans behooren zij geheel te zijn afgeschreven. Ook dan zal voor reparatie en vooral voor betonbouw nog veel steenmateriaal noodig zijn, hetwelk toch steeds goedkooper hier kan worden gewonnen, dan dat het van Aruba kan worden betrokken.

De inrichting voor steenwinning mag echter niet verder gaan in haar opzet, dan strikt noodig is voor de levering van materialen voor de werken in de naaste toekomst.

De aangevraagde bedragen hebben de bedoeling niet verder te gaan met de uitbreiding dan boven is aangegeven.

Ad. 14o. Een eenvoudiger plan, waarbij geen belemmeringen voor het verkeer blijven voorkomen en dat tevens goedkooper is, is onder de gegeven omstandigheden, daar het bovenstroomsch gelegen terrein in handen van particulieren is, niet wel te vinden. Verschillende mogelijkheden werden onderzocht, maar bleken met het oog op het dure transport van materialen of door meerder te verrichten grondwerk de kosten zelfs hooger te zijn. Waar bij grooten regenval ongeveer 80. M3. water per secunde den hoofdweg passeert, is de brugoplossing wel de beste en meest afdoende voor dezen zeer druk bereden weg. Uit verkregen inlichtingen is gebleken, dat in den regentijd de overgang meermalen langer dan 2 uur gestremd is; afdoende maatregelen zijn dan ook dringend noodig.

Ad 16o. Opbreken van bestaande bestratingen geschiedt alleen daar waar dit beslist noodzakelijk is, hetzij voor den waterafvoer, hetzij om open goten, welke langs de straten gelegen zijn en het tegenwoordig veel drukker verkeer uitermate belemmeren, te kunnen benutten voor trottoirs, om hierdoor de geheele straatbreedte die dikwijls reeds zeer onvoldoende is voor het tegenwoordige verkeer, te kunnen gebruiken.

De vroegere toestand van het Brionplein, dat slechts gedeeltelijk geasfalteerd was, gaf steeds aanleiding tot klachten. Er heerschte een groote stofplaag voor omwonenden, de weg langs de havenzijde werd geheel in beslag genomen door parkeerende auto's, er was te weinig ruimte voor voertuigen, die voor de geopende brug wachtten, terwijl de waterafvoer zeer onvoldoende was en een groot gedeelte van de pleinoppervlakte onbenut bleef.

In de Columbusstraat worden ook als gevolg van vragen van aanwonende winkeliers, trottoirs aangelegd en de open goten, die steeds vervuild werden en het verkeer belemmerden, vervangen door een rioleering, die tevens noodig is om de afwatering van aangrenzende straten te verzekeren.

Voor hetzelfde doel worden plannen gemaakt om een gedeelte van de Breedestraat op Otrabanda te verbeteren. Dat hier geen trotoirs aanwezig zijn wordt algemeen als zeer gevaarlijk voor het voetgangersverkeer geoordeeld; de straat is onregelmatig, wegens de open goten te smal voor het drukke verkeer, terwijl verbetering zeer noodzakelijk is met het oog op den waterafvoer van hooger gelegen straten over de lager gelegene, hoezeer het te betreuren is, dat in deze drukke straat veranderingen moeten plaats vinden.

De Penstraat is een van de straten, die het eerst verbeterd zal worden, terwijl de Bargestraat binnenkort in teekening gebracht zal worden.

Waar voor deze straten en aanliggende terreinen omvangrijke opnamen en berekeningen voor waterafvoer noodig zijn, kon, hoewel dit in de bedoeling lag, de uitvoering niet terstond ter hand genomen worden. Overigens wacht de Penstraat nog op bereidverklaring van verschillende grondeigenaren om terreinstroken voor de noodzakelijke verbreeding af te staan.

De rioleeringen, welke tot nu toe werden aangelegd, waren een noodzakelijk gevolg van betreffende straatverbeteringen, daar op geen andere wijze een goede waterafvoer was te verkrijgen.

Deze rioleeringen werden daarom als een deel van de wegenverbetering beschouwd. Deze algemeen gebruikelijk overdekte goten voor waterafvoer werden tevens zonder noemenswaardige extra kosten dienstbaar gemaakt om als riool te fungeeren, hetgeen een zeer groote hygienische verbetering beteekent.

Dit heeft, waar tegenwoordig toch maar al te veel faecaliën en afvalstoffen op erven gedeponeerd worden met alle daaraan verbonden onhygienische gevolgen, een groot voordeel.

De klachten, waarvan melding gemaakt is, bereikten, ook den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst. Deze klachten zijn zeer te verklaren, daar de bewoners van straten faecaliën en ander afval in de aangebrachte kolken deponeeren, hetgeen door opzichters van het Departement van Openbare Werken meerdere malen geconstateerd is. Dat aan dezen wantoestand ten spoedigste een einde wordt gemaakt, b. v. door eventueele boetebepalingen of verplichte installatie van een watercloset, dat zonder bezwaar op de rioleering kan worden aangesloten en waarvoor de gelegenheid telkens per advertentie voor alle aanwonenden open is gesteld, is hoogst wenschelijk.

Aansluiting van voldoende waterclosets zal voldoende doorspoeling verzekeren. Indien dit niet het geval is, zal doorspoeling met zeewater om een nader te bepalen tijdsruimte gewenscht zijn.

Het is noodzakelijk gebleken alsnog een paar kredieten ten laste van dit artikel aan te vragen, t. w. inrichten van een vliegveld op de gouvernements plantage Hato ... f 3 000,— aanschaffing van een zolderdekschuit f 15 000,— aanschaffing van motorboot en 3 vletten voor den haven- en loodsdienst f 25 000,—

Tot toelichting diene het volgende: In verband met den voorgenomen vliegtocht van Nederland naar Curaçao door een Nederlandschen vliegenier zal het noodig zijn over een vliegveld te beschikken.

Teneinde de baggerwerken in het Waaigat naar behooren te kunnen uitvoeren, alsmede voor het transport te water van materialen en materieel is het dringend noodig, dat het Departement van Openbare Werken over een zolderdekschuit van pl. m. 100 ton draagvermogen beschikt.

Voor den haven en loodsdienst, die zich steeds meer en meer uitbreidt, is aanschaffing van nog een motorboot en drie vletten een dringende behoefte, wil men den dienst naar behooren uitvoeren.

In verband met een en ander wordt thans voorgesteld dit onder artikel met f. 2.704.000.— te verhoogen instede van met f. 2.787.000.—

* *Ad. nota van wijzingen.* De eerste stap, die gedaan moet worden om het oeververbindingsvraagstuk op te lossen is te beslissen of van gouvernementswege de verbinding zal worden tot stand gebracht. Nu de afdeelingen met ondergeteekende van meening blijken, dat de oeververbinding door een brug moet blijven gehandhaafd, zal de vraag, op welke wijze dit vraagstuk kan worden tot oplossing gebracht door deskundige voorlichting nader moeten worden aangegeven. Eerst daarna zullen de definitieve plannen worden vastgesteld en aan den Raad de gelden voor den bouw worden aangevraagd.

De kwestie van een veerpont dient feitelijk naast die der brug te worden beschouwd, omdat dit een op zichzelf staand plan is, dat bijdraagt tot opheffing van verkeersbelemmeringen. Hoe eerder dit tot oplossing zou kunnen komen, des te spoediger zou een ongerief zijn weggenomen. Indien men dit vraagstuk evenwel wil vastkoppelen aan die der brug en daarvan afhankelijk stellen, zal ook dit moeten wachten om met het vraagstuk der brug tot oplossing gebracht te worden.

In verband met het in gebruik nemen van meer loodsbooten, moet het personeel dier booten noodwendig worden uitgebreid.

De thans voorgestelde verhooging van onderartikel 124 met f. 14.400.— houdt hiermede verband.

Voorloopig zal niet behoeven te worden overgegaan tot het uitschrijven van een leening, daar eventueel boven de som der ontvangsten uitgaande betalingen door voorschotten uit 'sRijks schatkist zullen worden verkrijgen.

Mocht te eeniger tijd tot consolideeren dier voorschotten in een leening moeten worden overgegaan, dan zal, zooals artikel 172 van het Regeerings-Reglement voorschrijft, daaraan een verordening en een wet behooren vooraf te gaan.

Eerst als het zoover komt, zal het tijd wezen om over de detaille van gedachten te wisselen.

Ten slotte zal ondergeteekende de onder zijn aandacht gebrachte kwestie van waterwinning op St. Martin ernstig in overweging nemen.

Hij is bereid de noodige maatregelen te nemen, maar zal hierbij toch eenig voorbehoud moeten maken.

Voor zoover de veeteelt op dat eiland in het groot beoefend wordt, zal de waterwinning door de eigenaren ter hand moeten worden genomen.

Het Bestuur kan in deze voorlichting gegeven en door voorschotten, desnoods renteloos, het tot stand komen van damaanleg voor waterwinning bevorderen.

Aan S. Eustatius is gedacht bij den post van artikel 80 op de begrooting voor 1930. Voordat de noodige gegevens verkregen, en voorbereidende maatregelen voor bevordering van eenige cultuur zijn genomen, en hun beslag hebben gekregen, zal deze post wel ter beschikking zijn.

Ten einde Uwen Raad een beter overzicht over de aangebrachte wijzigingen te geven wordt hierbij een gewijzigd Ontwerp ingediend.

Willemstad den 19n Juni 1929.

De Gouverneur van Curaçao,
L. A. FRUYTIER.

BERICHTEN

Ontvangst van Z.E. den Gouverneur op Bonaire.

Men bericht ons uit Bonaire:

Het bezoek van Zijne Excellentie, Gouverneur IR. L. A. FRUYTIER was een groote gebeurtenis voor het anders zoo stille, eenzame, verlaten en vergeten Bonaire.

Tegen half drie 's middags kwam op Vrijdag 12 Juli j.l. H.M. „Hertog Hendrik" de baai binnenloopen. De wnd. Gezaghebber, vergezeld van den Landraad, den heer CH. HELLMUND, begaf zich ter begroeting aanboord.

In aller haast - 't bericht kwam onverwacht - was op den steiger een kleine, eenvoudige versiering aangebracht.

Toen Zijne Excellentie den Bonairiaanschen bodem betrad, werden door eenige meisjes aan Mevr. FRUYTIER bouquetten aangeboden en zette een klein strijkje nederig het aloude „Wilhelmus" in, door Zijne Exc. en gevolg welwillend aangehoord.

Daarna begaf Z.Ex. vergezeld van familie en militairen adjudant en begeleid door den wnd. Gezaghebber en Landraad, zich temidden der aan weerszijden, met vlaggetjes, opgestelde schoolkinderen naar de Pasanggrahan. Op het bordes aangekomen werden door de Schoolkinderen eenige vaderlandsche liederen gezongen onder bekwame leiding van frater AUGUST.

Zaterdagmorgen verleende Z.E. audientie, waarvan druk gebruik gemaakt werd. Eenstemmig waren allen in hun lof over de welwillendheid waarmede Z.Exc. hen wel had willen aanhooren.

Hopen we thans dat het besprokene ook eenige vruchten moge afwerpen voor het al te lang vergeten Bonaire!

Verder werden nog de scholen op de Playa en het Hospitaal bezichtigd. ... nardus, door den Z.E. Heer Pastoor van de Playa, en voorafgegaan door eenige bruidjes naar zijn plaats geleid. Onder de H. Mis hield de Pastoor een kleine toespraak.

Maandagmorgen werden de scholen van Rincon bezocht. Tegen 12 uur keerde het Hooge Gezelschap terug naar de Playa, en keerde men om 3½ uur met H.M. „Hertog Hendrik" weer naar Curaçao terug. Tot spoedig weerziens.

Adres der Bevolking aan Hare Majesteit de Koningin.

Dinsdagavond werd door een Commissie, bestaande uit de heeren J. DE JONGH, J. H. SPROCKEL, J. BARNIÉ, J. M. KROON, A. E. GOILO en A. LAUFFER aan Zijne Excellentie Gouverneur FRUYTIER het volgende Adres, door ongeveer 800 mannen uit alle standen van de Curaçaosche Maatschappij onderteekend, aangeboden, met het verzoek dit adres radiografisch ter kennis van *Hare Majesteit de Koningin* te willen brengen. Het adres zelve zal later volgen.

Het adres luidt als volgt:

Aan Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

DEN HAAG.

Ondergeteekenden, allen inwoners van het gebiedsdeel Curaçao, trouwe onderdanen van Uwe Doorluchtige Majesteit,

Sprekende in naam van de overgroote meerderheid van de bevolking,

Diep betreurende hetgeen in den nacht van 8 op 9 Juni 1929 alhier geschied is,

Echter ten volle overtuigd, dat, toen in gemelden nacht, de kapitein-commandant der troepen gevangen genomen en het Waterfort overrompeld was, aanwezige wapenen en munitie in handen der Venezolaansche bende gevallen waren, de politiedienst in Willemstad gestaakt, en Willemstad zelf onverdedigd en onbeschermd, bij de minste poging tot tegenweer zou zijn blootgesteld aan brandstichting en plundering, hare weerlooze inwoners aan aanranding en berooving, Zijne Excellentie Gouverneur L. A. Fruytier door zijne kalme houding en waardig en beleidvol optreden, zelfs ten koste van eigen persoonlijke veiligheid, Willemstad en ... van de omving mede overzien zouden geweest zijn,

Veroorloven zich met verschuldigden eerbied aan Uwe Majesteit kenbaar te maken de gevoelens van dankbaarheid en erkentelijkheid, die zij ten aanzien van Gouverneur Fruytier koesteren, wegens zijn beleidvolle houding en optreden in bedoelden nacht, waardoor vele rampen voor land en volk zijn voorkomen.

Reden waarom ondergeteekenden zich veroorloven den eerbiedigen en oprechten wensch uit te spreken, dat Zijne Excellentie L. A. Fruytier als Gouverneur van Curaçao behouden moge blijven.

Curaçao: 10 Juni 1929.

(Volgen 790 handteekeningen.)

Na de overhandiging van dit adres door den heer J. H. SPROCKEL, verklaarde Zijne Excelentie de vaste en diepe overtuiging te hebben in gemelden nacht volgens geweten te hebben gehandeld, en den weg te hebben gekozen die hij volgens geweten den besten oordeelde voor volk en land van Curaçao. De stap door Zijne Excellentie was geen onberaden en in overhaasting genomen stap geweest. Hij had overvloedig tijd gehad om te wikken en te wegen wat het best zou zijn. Daarom sprak Zijne Excellentie zijn volle overtuiging uit, dat wanneer Hij nogmaals voor zulk een geval zou komen te staan, Hij niet anders zou kunnen handelen als Hij gedaan heeft.

Zijne Exc. verklaarde verder, dat door de gebeurtenissen van 8 Juni er een boom over zijn weg gevallen was, die Hem het voortgaan belemmerde. Hij sprak echter de hoop uit dat door het vertrouwen en de medewerking van de bevolking deze boom zou worden weggenomen, opdat Hij in staat moge gesteld worden ten volle uit te voeren, wat Hij zich in het belang van Curaçao en zijn bevolking had voorgenomen.

Wij sluiten ons ten volle bij deze zoo sympathieke betooging, waarvan wij de overtuiging hebben dat zij ontelbaar velen uit het hart gegrepen is, aan, terwijl wij tevens de hoop uitspreken dat het Zijne Exc. Gouverneur Fruytier gegeven moge zijn lange jaren aan 't hoofd te mogen staan van dit gebiedsdeel, tot heil van ons volk.

STAAT. van het aantal vaartuigen, die het eiland CURAÇAO in de maand Juni 1929 aandeden, met de vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

1929.	ZEILSCHEPEN. Aantal.	Inhoud in M³. Bruto.	Netto.	STOOMSCHEPEN. Aantal.	Inhoud in M³. Bruto.	Netto.
Juni	143.	17762.	15545.	414.	4200474.	2328306
Vorige maanden	778.	129079	112313.	2185.	21867065.	12104988.
Totaal	921.	146841	127858	2599.	26.067539	14433294.

N. B. Niet opgenomen zijn de schepen die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

St. Annafeest.

Morgen zal in de St. Annakerk te Otrabanda, plechtig het St. Annafeest gevierd worden. Om half negen is er plechtige H. Mis, en 's avonds om half zeven Pontificaal lof met feestpreek door den Zeereerw. Pater A. v. D. VEEN ZEPPENFELDT, Pastoor van de Playa, Aruba.

Inspectie-reis.

Woensdagmiddag is Zijne Exc. Gouverneur FRUYTIER, per H. Mr. „Hertog Hendrik" naar de Bovenwindsche eilanden vertrokken ter inspectie. Zijne Exc, is vergezeld van Zijne Familie en militairen Adjudant. Wij wenschen het Hoog Gezelschap van harte een voorspoedige reis.

Gedurende de afwezigheid van Zijne Exc. is de H. E. G. Heer H. J. Th. Boomgaart, gouvernements-Secretaris, belast met het dagelijksch beleid van dit gewest.

Verbinding Curaçao-Bonaire.

Naar wij vernemen overweegt het Bestuur de mogelijkheid van een stoomverbinding tusschen Curaçao en Bonaire.

Wanneer 't het Bestuur zou mogen gelukken een stoomverbindinding tot stand te brengen tusschen Curaçao en de Bovenwindsche eilanden, zou Bonaire van zelf in de route worden opgenomen. Het zou voor beiden een grooten stap in de goede richting beteekenen. Want bij een een geregelde snellere verbinding, zouden de Bovenwinders een prachtig afzetgebied van hun landbouw- en tuinbouw-producten op Curaçao kunnen vinden, en dit zou op z'n beurt weer een aanmoediging zijn tot meer intensieven landbouw en veeteelt.

Diefstallen.

De laatste weken is het gilde van dieven weer aan den slag. Op Pietermaai hebben ze een paar keer hun slag kunnen slaan, en in den nacht van Woensdag op Donderdag zijn ze weten binnen te dringen in de tapperij van P. op den draai voor den ingang naar het hospitaal. Aan de achterzijde van het huis heeft de dief de pannen van het dak genomen, en is zoo weten binnen te dringen. Na zich van enkele fleschen drank te hebben meester gemaakt, is hij blijkbaar weer langs den zelfden weg verdwenen.

De Curaçaosche Burgerwacht.

Er heerscht verbazend veel animo voor dit burgerkorps dat zich onder de leiding van Luitenant JANSSENS, bijgestaan door een paar reserveluitenants en sergeanten van het vroegere C. W. K. aan 't vormen is. Reeds is hun aantal gestegen tot bij de 200.

Verleden Zondag is de aparte afdeeling, het motorkorps geinstalleerd, waarbij zich reeds een 40 tal heeft aangesloten.

De jongelui oefenen dat het een lust is; en wanneer binnen kort allen hun uniform krijgen en dan voorzien worden van een geweer, zal de animo nog grooter worden.

Jongelui, het begin is prachtig, nu doorzetten met animo, en den moed erin houden.

Revolutie in Venezuela.

Volgens een bericht uit Port of Spain (Trinidad) van 20 deze werd er eerstdaags een treffen verwacht van de regeeringstroepen der Staten Bolivar, Anzoategui en Monagas met de revolutionnaire troepen onder comando van generaal Arévalo Cedeño, die zich op 47 mijl afstand van Ciudad Bolivar bevond.

Volgens een telegram uit Caracas van 22 dezer, heeft generaal Lino Diaz, president van den staat Anzoategui Cedeño met zijn troepen verslagen, op 50 mijl afstand van Ciudad Bolivar. Hij nam vele opstandelingen gevangen en achtervolgt nu Cedeño, die naar de Braziliaansche grens vlucht.

Officieele berichten.

Aan Mevrouw L. Laane, geb. Bouman, onderwijzores 3de klasse bij het Openbaar Onderwijs in Curaçao, werkzaam aan de Wilhelminaschool alhier, is, op haar verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

De klerk A. de Groot, werkzaam op het Postkantoor alhier, is overgeplaatst naar het kantoor van Openbare Werken.

De commies ten parkette van den Procureur-Generaal, J. N. van der Veen Zeppenfeldt, is eervol ontheven van de hem toegekende bevoegdheid om zoo noodig het openbaar ministerie bij het kantongerecht op de Benedenwindsche eilanden waar te nemen en overgeplaatst naar de Inspectie der Belastingen.

De commies A. W. de Haseth, werkzaam op het kantoor van den Landswatervoorzieningsdienst, is overgeplaatst naar het parket van den Procureur-Generaal.

Bijblad van de Amigoe di Curaçao

Duitschland.

Een stukje Geschiedenis.

De protestvergaderingen, in Duitschland gehouden ter gelegenheid van het feit, dat voor 10 jaar het verdrag van Versailles werd geteekend en de scherpe moties op die protestvergaderingen aangenomen, geven een gereede aanleiding om onze lezers nog even het gebeurde in 1919 in herinnering te brengen.

28 Juni 1919 had in de spiegelzaal van het paleis te Versailles de onderteekening plaats van het Vredesverdrag dat Duitschland door de overwinnaars werd opgelegd.

Reeds op 16 Juni 1919 waren aan de Duitsche vredesdelegatie de voorwaarden meegedeeld onder welke de vrede zou moeten worden gesloten.

Een ultimatum verlangde van Duitschland de aanvaarding dezer voorwaarden binnen vijf dagen. Een termijn die, nadat de Duitschers hadden geprotesteerd, nog met een tweetal dagen werd verlengd. Op 23 Juni moest Duitschland verklaard hebben de vredesvoorwaarden te zullen onderteekenen .... zoo niet, dan zou de wapenstilstand eindigen en zouden de geallieerde troepen Duitschland binnenrukken om de aanvaarding der dan vast te stellen voorwaarden af te dwingen.

Op den avond van 16 Juni verliet graaf Brockhoff-Rantzau met de Duitsche delegatie Versailles om naar Weimar te gaan, waar de Nationale Vergadering zetelde. Onderweg werd een memorandum opgesteld, waarin werd uiteengezet dat de voorwaarden der overwinnaars onaannemelijk waren en waarin tot de verwerping er van werd geadviseerd.

Maar te Weimar overwon het gezond verstand, schrijft de *N. Crt.* Men begreep hier dat van twee kwaden de onderteekening van het vredesverdrag toch nog het minste was. Men besefte dat een hervatting van den oorlog, waarin Duitschland geen verzet meer zou kunnen bieden, slechts de volkomen vernietiging van Duitschland zou beteekenen en dat een te Berlijn gedicteerd vredesverdrag nog [illegible] zwaarder zou zijn in zijn voorwaarden, dan het verdrag van Versailles.

Brockdorff-Rantzau nam zijn ontslag, het kabinet onder [illegible] Scheidemann — die „liever zijn hand zag verdorren" dan zijn handteekening te plaatsen onder een zoo vreeselijk verdrag — trad af en de heer Bauer aanvaardde daarop het kanselierschap, terwijl de heer Müller, de tegenwoordige rijkskanaelier, zich bereid verklaarde in de plaats van graaf Brockdorff-Rantzau als minister van buitenlandsche zaken op te treden.

Op 22 Juni besloot daarop de Nationale Vergadering met 237 tegen 138 stemmen dat het verdrag zou worden onderteekend.

Hiervan werd te Versailles mededeeling gedaan, maar met de bijvoeging, dat men hiermede niet erkende, „dat het Duitsche volk den oorlog had veroorzaakt" en niet de verplichting aanvaardde tot uitlevering van de z.g. oorlogsmisdadigers.

Maar de overwinnaars waren hiermede niet tevreden: zij eischten onvoorwaardelijk aanvaarding der vredesvoorwaarden. In den nacht van 22 Juni werd te Weimar in het besef der volkomen machteloosheid ook deze stap gedaan. Men zou onvoorwaardelijk onderteekenen. „De regeering der Duitsche republiek," aldus werd naar Versailles bericht, „heeft uit de laatste mededeeling der geallieerde en geassocieerde regeeringen met ontzetting gezien, dat zij besloten zijn, van Duitschland ook de aanvaarding van die vredesvoorwaarden met uiterst geweld af te dwingen, welke zonder eenige materieele beteekenis te hebben, het doel hebben het Duitsche volk zijn eer te ontnemen. Door een gewelddaad wordt de eer van het Duitsche volk niet getroffen. Ter verdediging van deze eer naar buiten ontbreekt het Duitsche volk na het ontzettend lijden der laatste vier jaren elk middel. Wijkend voor het overmachtig geweld en zonder daarmee haar meening over de ongehoorde onrechtvaardigheid der vredesvoorwaarden op te geven, verklaart daarom de regeering der Duitsche republiek dat zij bereid is, de door de geallieerde en geassocieerde regeeringen opgelegde vredesvoorwaarden aan te nemen en te onderteekenen."

De droeve taak dit besluit uit te voeren werd den heeren Müller en dr. Bell (den minister van justitie) opgedragen.

Op 28 Juni 1919 plaatsten deze beide vertegenwoordigers van de Duitsche republiek — de een sociaaldemocraat, de ander lid van het Centrum — hun handteekening onder het document, dat den vrede heette te zullen brengen, maar dat feitelijk slechts was bedoeld om—naar 't woord van Clemenceau — den oorlog voort te zetten met andere middelen.

[illegible] zijn na tien jaar, de onderlinge verhoudingen wat milder geworden. In de geallieerde landen heeft men ook ingezien dat een streng vasthouden aan het Verdrag van Versailles, nooit de ware vrede zal brengen, waarnaar de wereld zoo zucht. Locarno maakte Duitschland's toetreden tot den Volkenbond mogelijk. Het thans ontworpen plan-Young zal weer meer toenadering brengen.

Een nieuwe geest is na tien jaar gekomen. Het heeft lang, veel te lang geduurd. Maar dat een mildere geest is gekomen, moge hoop geven voor een weldra elkaar geheel begrijpen en waardeeren.

Het Concordaat met het Vaticaan.

H. Z. schrijft in het Centrum :

Met de Regeering van den Duitschen Staat Beieren heeft de Paus een Concordaat afgesloten. De Regeering van den Duitschen Staat Pruisen verkondigde ex cathedra, dat zij met den Paus een Staatsverdrag had afgesloten, geen Concordaat. Een eigenlijk Concordaat behelst eendrachtig genomen besluiten door den Paus en katholieke Regenten. Het Staatsverdrag — onderteekend door den Apostolischen Nuntius Eugen Pacelli eenerzijds en Minister-president Otto Braun en de Ministers Becker en Höpker-Aschoff anderzijds — is een „Solenne Convenzione", een plechtige overeenkomst. De belangen der Kerk in het vroegere protestantsche Pruisen werden in 1821 geregeld door een z.g. circumscriptionsbulle. Een dergelijke bulle „Impensa Romanorum pontificum" publiceerde in Juni 1827 een Concordaat — lees Verdrag — met ons Land, dat evenwel door nakomende bezwaren der Nederlandsche Regeering niet tot uitvoering is gekomen. Nademaal allen van rechts en links en van het midden in alle toonaarden spreken van *het* Concordaat — een woord dat verwant is met concordia, eendracht — zullen we ook verder spreken over de voornaamste punten van het nieuwe Verdrag als van dit Concordaat.

Het verschilt in enkele zeer belangrijke punten beduidend van het verouderde. Vroeger was een bisschopskeuze mogelijk, die niet strookte met den uitdrukkelijken wil van den Paus. De kanunniken worden in tegenstelling met vroeger vrij en zonder bemoeiing van den Staat door een Bisschop of den Paus benoemd. Als een bisschopskeuze moet plaats hebben, zenden het Kapittel en alle Pruisische Bisschoppen candidatenlijsten naar den H. Stoel. Rekening houdend met [illegible] stelt Z. H. het Kapittel drie candidaten voor, uit welken het door vrije en geheime stemming den Bisschop kiest. De H. Stoel vraagt dan bij de Staatsregeering aan of tegen benoeming van den gekozene bezwaren bestaan, bezwaren van uitsluitend politieken aard. Wel dus nog een soort veto-recht, doch beperkt en practisch van geen belang.

Het concordaat bepaalt ook de oprichting van twee nieuwe Bisdommen: Berlijn en Aken. Berlijn met zijn meer dan een half millioen Katholieken behoort tot het Bisdom Breslau, dat een Aartsbisdom zal worden. De Pruisische Diocesen zullen worden samengevat in drie groote kerkprovincies. Het Aartsbisdom Breslau met de Bisdommen Berlijn en Ermland (Oost-Pruisen) en de Prelatuur Schneidemühl. Het Aartsbisdom Keulen met de Bisdommen Aken, Limburg, Munster en Osnabrück. En het Aartsbisdom Paderborn met de Bisdommen Fulda en Hildesheim.

Het Concordaat verlangt van de Priesters de bewijzen van bekwaamheid, het Universitair onderwijs te volgen. Pastoor eener parochie, die van den Staat een dotatie geniet, kunnen die priesters worden, die minstens 3 jaren de Colleges der Katholieke theologische faculteit der Staatsuniversiteiten Breslau of Bonn bezochten, of door den Staat erkende Bisschoppelijke Seminaria of het eveneens door den Staat erkende Collegium Germanicum in Rome. Hetzelfde wordt verlangd van den aanstaanden professor in een Seminarium en van den priester, die in het bestuur van een diocees wil werkzaam zijn, dus ook van den toekomstigen Bisschop. In al deze gevallen verlangt de Kerk zelf belangrijk meer. Alleen Duitschers kunnen in Pruisen priester worden.

Op beroep en ontslag van de professoren der Katholieke theologische faculteit aan de genoemde Staats-universiteiten heeft het Episcopaat allen invloed. Leeraart een professor in strijd met de Leer der R. K. Kerk, of is zijn levenswandel laakbaar, dan zal op aanklacht van het Episcopaat en ermee in overleg, de cultus-minister dezen hoogleeraar moeten vervangen door een andere.

De financieele bepalingen zijn in een enkel artikel vastgelegd. Het concordaat spreekt van een „dotation", een jaarlijksche schenking van den Staat aan de Kath. Kerk in Pruisen van 2800.000 Mark, vroeger 1½ millioen Mark.

De Landdag kan geen verandering in het Concordaat aanbrengen, hij moet 't verwerpen of aannemen, zooals het voorligt. Het is daarom tactisch zeer juist, het belangrijke vraagstuk der school in Pruisen hier onaangeroerd te laten. Allen van links en velen van rechts zouden er storm tegen geloopen hebben. Het doel zal op andere wijze bereikt worden. Met kracht en taaie volharding blijven de Katholieken in Pruisen strijden voor hun recht op de eigen school.

Ongetwijfeld zullen in den Pruisischen Landdag nog vele bezwaren tegen het Concordaat geuit worden. Te beginnen van uiterst rechts, de Völkischen, die zoo graag den ouden Wotan-cultus door een „rasrein" Duitsch volk in eere zagen hersteld; Wagneriaansch opgepoetst onder de leuze: Wotan is de echte raszuivere Duitsche Wotan en Wagner is zijn profeet, Ludendorff zijn schildknaap. Zij met hun anderhalven man stemmen plechtig tegen. De nationaal-socialisten zijn geboren kemphanen, krijgt er een ruzie in de partij, dan trekt hij naar de kemphanen van uiterst links, de communisten, om na een blauwen Maandag weer uit deze partij in het nationaal socialistische kamp te worden teruggebokst. Zoo gaat dat met deze luidjes als maar hin und her. Hunne afgevaardigden in den Landdag mogen al wat meer honkvast zijn, ook zij zijn onberekenbaar. Op hunne stemmen voor het concordaat is niet te rekenen.

De Duitschnationalen verlangen gelijktijdige en gelijkwaardige verdragen van den Staat met de protestantsche kerken in Pruisen. Wordt aan hun verlangen voldaan — wat ontwijfelbaar is — dan zullen ze voor stemmen. De Duitsche Volkspartij, dat de Nationaal-liberale partij en de links staande democraten „het vrij- en eigenzinnig denkend deel der natie" kwam al met bezwaren, die ik hier aangaf. Ze vinden ook, dat den Staat en niet den Paus de beslissing bij de bisschopskeuze toekomt! Hunne stemmen zullen verdeeld zijn. De economische partij zal unaniem met het Centrum voorstemmen. Uit partijdiscipline — minister-president Braun is hun groote voorman — en omdat het concordaat het schoolvraagstuk onberoerd laat, zullen de sociaal-democraten deels voorstemmen, deels zich van stemmen onthouden. Het spreekt vanzelf, dat de communisten driedubbelrood onderstreept tegen zullen stemmen.

Alles tezamen, lijkt parlementaire toestemming en dus ratificatie van het concordaat zeer waarschijnlijk.

Wegens vertrek te koop aangeboden een goed onderhouden piano en dito trap-naaimachine en nog eenige meubelen. Te bevragen J. A. Martens, Ararat 12.

1

„Elbschloss"-bier eens geschonken Steeds gedronken.

Het eenigste bier dat ze aan boord van de schepen van de Horn- en H. A. P. A. G.-Line drinken.

Agenten firma G. Troost, Shipchandler.

1-52

Koninklijke Nederl. Stoomboot Maatsch.
VAN CURAÇAO

NAAR Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal en Pto. Limon:

SS. „Simon Bolivar"	7 Augustus
SS. „Crijnssen"	21 Augustus
SS. „Stuyvesant"	4 September

NAAR Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad, Barbados en Europa:

SS. „van Rensselaer"	1 Augustus
SS. „S. Bolivar"	22 Augustus
SS. „Crijnssen"	5 Sept.

Naar Port-au-Prince en New-York:

SS. „Cottica"	29 Juli
SS. „Commewijne"	19 Augustus

NAAR Pto. Cabello, La Guaira, Cumaná, Pampatar, Carúpano, Trinidad, Demerara, Paramaribo en Europa:

SS. „Nickerie"	5 Augustus
SS. „Cottica"	26 Augustus

NAAR Pto. Cabello en New-York:

SS. „Bacchus"	2 Augustus

Naar Cristobal en Pacific Coast:

SS. „Brielle"	2 Augustus

Naar Maracaibo:

SS. „Medea"	30 Juli

Naar Europa:

SS. „Breda"	± 27 Juli

Compañia Trasatlántica

El Vapor

„MARQUES DE COMILLAS"

se espera el 8 Agosto 1929 de Europa via Pto. Rico y Venezuela, seguirá el mismo dia para Pto. Colombia y Cristobal, C. Z.

El vapor

„MARQUES DE COMILLAS"

se espera de Colon y Pto Colombia el **17 de Agoste 1929** y seguirá el mismo día para Pto. Cabello, La Guaira, Santo Domingo, San Juan, Tenerife, Cadiz y Barcelona.

Ambos vapores aceptan carga y pasajeros.

Los Agentes.

S. E. L. MADURO & SONS.

Hamburg-Amerika-Linie.

NEXT SAILINGS (Subject to Changes) **FROM CURACAO TO:**

Passenger-Ship:	Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal, Port Limon:	Pto. Cabello, La Guayra, Trinidad, PLYMOUTH, AMSTERDAM & HAMBURG
M. S. Magdalena	July 4— 5.	July 17—18.
SS. Rugia		July 31.
*) SS. Teutonia	July 23—24.	Aug. 29.
*) SS. Galicia	Aug. 0—21.	Sept. 26.
MS. Magdalena	Aug. 29—30.	Sep. 11—12.
*) SS. Grunewald	Sept. 17—18.	Oct. 24.
M. S. „Orinoco"	Sept. 26—27.	Oct. 9—10.
*) SS. Rugia	Oct. 15—16.	Nov. 20.
M.S. Magdalena	Oct. 24—25.	Nov. 6—7.
*) S.S. TEUTONIA	Nov. 12—13.	Dec. 18.
MS. Orinoco	Nov. 21—22.	Dec. 4—5.
*) Galicia	Dec. 10—11.	Jan. 16.
M. S. „Magdalena"	Dec. 19—20.	Jan. 1—2.

Steamers marked *) call at Pto. Barrios and Tampico (Mexico) returning via Westindian Ports to Europe.

The Steamers „TEUTONIA", „RUGIA" & „GALICIA" have FIRST and THIRD CLASS accomodation. SS. „GRUNEWALD" has ONLY FIRST CLASS accomodation.

The special attention is called to the New Twin Screw Motor-Ships „ORINOCO" and „MAGDALENA". These Ships have an excellent FIRST, INTERMEDIATE and THIRD CLASS accomodation.

The „ORINOCO" and „MAGDALENA" call homewardbound also at CHERBOURG.

All Ships accept Passengers and Cargo.

For further information apply to:

Edwards, Henriquez & Co.

Agents.

MENSING & Co Agenten.

Motorboot-verkeer over de haven.

Verschillende menschen zijn er, die bang zijn om per motorboot de haven over te gaan. Niet zonder reden. Want ofschoon er tot op heden geen ernstige ongelukken gebeurd zijn, is die overtocht niet altijd zonder gevaar, vooral als er een heele rij booten vlak achter elkaar, met een [illegible] of uitgaan.

Dit bleek weer Zondagavond, toen de brug maar steeds open bleef, en het aantal voetgangers en auto's, die over moesten, maar voortdurend grooter werd. Het was omstreeks half acht, toen een douane-ambtenaar per loodsboot van Pundazijde naar Otrabanda zou gaan. In een oogwenk vulde de boot zich. Hoe 't komt weten wij niet, wellicht dacht de motorist de overzijde nog wel te kunnen halen, vóórdat de olietanker die van buiten uit in aantocht was, z'n weg zou komen kruisen. Maar de olieboot kwam met zulk een vaart binnen, dat toen de motorboot midden op de haven was, hij vlak voor de boeg van het olieschip lag, op nauwelijks een voet afstand.

Alle opvarenden in de motorboot waanden zich reeds reddeloos verloren. Want ofschoon het schip nog met volle kracht achteruit gaf, was het natuurlijk op zoo'n kleinen afstand niet mogelijk het tegen te houden.

Voordat de aanvaring, die aller noodlottigst zou geworden zijn, plaats had, zwenkte de motroboot in eens en kwam zoo langs zij den tanker. Aan deze manoeuvre dankten de opvarenden hun behoud. Men vertelde dat een jongen het gevaar ziende uit de boot gesprongen is, om al zwemmende zijn leven te redden.

Na de vermoeienis van den dag, niets beter dan SCHLOSS.

Venezolaansche gevangenen.

Van de 14 Venezolaansche gevangenen, als verdacht van te hebben deelgenomen aan den overval van 8 Juni l.l. zijn er deze week weer twee vrijgelaten, wegens gebrek aan bewijzen.

De Koningin Emma-brug.

Met den dag wordt de toestand van onze ponton-brug treuriger.

Ze kraakt en kreunt, en zwaait en zwenkt, dat 't treurig is om aan te zien. Geheel het stelsel is ontwricht.

Door de laatste aanvaring met de baggermachine heeft zij zoo'n geweldigen knak gekregen, dat men genoodzaakt is ze voorloopig voor zwaar vrachtverkeer te sluiten. De overtocht is niet veilig meer, en men durft 't er niet meer op te wagen.

Als 't zoo doorgaat, dan zitten we binnenkort zonder brug. Wat dan? Laat men daarom de zaak met bekwamen spoed aanpakken. Er kan en mag niet getalmd.

Een paar ferrybooten, al zijn ze nog zoo eenvoudig, als ze maar praktisch zijn, en we zijn, voorloopig ten minste uit den brand.

Mannborg-Harmoniums

een van de beste merken, speciale tropenbouw.

Vertegenwoordiger:

J. VERMEULEN.

Tot 20 Augustus a.s. dagelijks voor verdere inlichtingen te spreken in Hotel Washington 's avonds van 7 tot 8 uur.

Bedden, waschtafels en meubilair te koop aangeboden, [illegible] Brieven onder No. 12 aan 't Bureau van dit Blad.

Zeilvaart

gedurende de maand Mei 1929.

Binnengekomen van:		*Uitgezeild naar*	
Aruba	32	Aruba	32
Bonaire	52	Barbados	2
Bov. Eil.	2	Bonaire	53
Gumarebo	1	Bov. Eil.	3
Guanta	3	Guanta	3
La Guayra	1	la Guaira	2
La Vela	9	La Vela	11
Macoris	1	Pto Cabello	31
Mayaguez	1	Rio Hacha	2
Pampatar	1	Santo Domingo	3
Pto. Cabello	21	San Juan	1
Rio Hacha	1		
Sto Domingo	3		
Tucacas	14		
Van Zee	1		
Totaal	143	Totaal	143

Glaxo

(Engelsch product)

VOOR HET KIND

Dit kindermeel heeft zyn goeden naam te danken aan zyn zuiverheid en voedzaamheid, en aan het feit, dat het kinderen gezond en sterk vormt. De moeders, die dit meel hier gedurende de 5 laatste jaren gebruikt hebben, zyn zeer tevreden over het verkregen resultaat, omdat Glaxo zoo buitengewoon goed is voor kinderen.

Hoofd: MENSING & Co.

De waarschuwing van Washington. Prof. GERRETSON sprak over een waarschuwing uit Washington, zie (pag. 4 van dit blad). Naar de „N. R. Crt." van bevoegde zijde wordt medegedeeld, bestaat noch een dergelijke nota, noch genoemde brief. Verdere officieele tegenspraak zal niet gegeven worden.

De Nationale Unie aanvaardt echter dit démenti niet, en publiceert een artikel: „Wat deden de Ver. Staten?"

Corerspondentie.

Th. B. B. Wegens overvloed van copie, 'n weekje geduld a. u. b. Volgende week komt u zeker aan de beurt. Dank voor uw zakelijke op- en aanmerkingen, blijf mij aanbevelen.

Redactie A. d. C.

Café Boulevard. *Slechts eenige minuten buiten de stad in het mooi gelegen „Café Boulevard" kan men van heerlijk bereide maaltijden genieten, op welk uur ook van den dag en tot middernacht.*

SHELL PRODUCTEN.

PRIJSNOTEERING.

Gasoline ex pomp per gallon	fl.	0,68
Gasoline per blik van 5 gallons	„	3,90
Kerosine per blik van 5 gallons	„	2,75
Mineral turpentine [vervangt terpentijn] per blik van 5 gallons	„	3,50
Smeeroliën:		
„Single Shell" ex pomp per gallon	„	1,75
„Double Shell" ex pomp per gallon	„	2,—
„Triple Shell" ex pomp per gallon		2,50
Cokes per ton	„	15,—
Kero-gasolie, brandstof voor "Delco" installaties enz. per gallon	„	0,34

De levering van „Kero-Gasolie" geschiedt uitsluitend in drums van 80 gallons

CURAÇAOSCHE PETROLEUM INDUSTRIE MAATSCHAPPIJ.

208

Another GOOD REASON for BUYING an

Exide BATTERY

At the present low prices, every car owner can now enjoy the satisfaction and security of an Exide Battery.

Exide Batteries contain the best materials that can be obtained. And these materials are combined into a perfectly balanced unit by The Electric Storage Battery Company, a company with forty years' experience in building batteries for every purpose.

Exclusive Agent for Curaçao, Aruba & Bonaire.

D. Cardoze.

Hendrikplein No. 9.

Maduro's Bank
Curaçao.

Volgestort Kapitaal en Reserve fls 2.500.000

Koopt en verkoopt wissels, buitenlandsch bankpapier, coupons, gemunt goud en zilver.
Neemt gelden á depósito en opent chequerekeningen met rente-vergoeding.
Verschaft Reiswissels, Credietbrieven, Circulaire Credietbrieven.
Telegrafische Uitbetalingen.

Safe-loketten. Spaarbank.

HORN-LINE.

List of sailings from CURAÇAO to:

Name of Motorship:	HAMBURG via Pto. Cabello, La Guaira & Trinidad:	PTO. COLOMBIA & CARTAGENA:	To Santa Marta:
Frida Horn	26 May	10 May	10 May
MIMI HORN	9 June	23 May	
Presidente Gomez	23 June	6 June	6 June
Heinz Horn	7 July	20 June	
INGRID HORN	21 July	4 July	4 July
Frida Horn	18 August	2 August	2 August
MIMI HORN	1 Sept.	15 August	
Presidente Gomez	15 Sept.	29 August	29 August
Heinz Horn	29 Sept.	12 September	
INGRID HORN	13 October	26 September	26 September

To Kingston & Port au Prince, via Jacmel:

Consul Horn	25 May
Waldtraut Horn	22 June
Minna Horn	20 July
Henry Horn	17 August
Consul Horn	14 Sept.
Waldtraut Horn	12 October
Minna Horn	9 Nov.

To Maracaibo frequent sailings by:

Zulia, cargo and passengers. Karibia, cargo only.

Aan wie de schuld?

De Nederlandsche pers houdt zich vooral bezig met de vraag, aan wie de schuld te geven van het hier gebeurde op 8 Juli l.l. Zoo goed als de geheele pers vindt de schuld bij de Regeering van het moederland, die ondanks herhaald aandringen van het Bestuur, den Kol. Raad, de militaire autoriteiten en de pers, in gebreke gebleven is om Curaçao van voldoende weermacht te voorzien.

Zeer duidelijk kwam dit tot uiting in de Vergadering van de „Nationale Unie," op Vrijdag 28 Juli te 's Gravenhage gehouden.

Na de oorzaken en de gevolgen, vooral, op internationaal terrein te hebben nagegaan, kwam de voorzitter mr. MENINO RIJKE, tot de volgende conclusie:

„Van twee dingen een: wij wenschen ons als koloniale mogendheid geëerbiedigd te zien en moeten dan ons gezag doen eerbiedigen: of wij achten het goedkooper en idealistischer onzen plicht te verzuimen, maar moeten dan als koloniale mogendheid liquideeren."

Daarna kwam prof EIGENMAN aan het woord, die zelde, dat hem vooral de opmerking van het hart moest, dat wat zich heeft afgespeeld voor hem meer beteekenis heeft als symptoom, als openbaring van een bepaalde staatsrechtelijke en politieke gesteldheid dan wel als het feit, hoe ernstig het feit op zichzelf ook moge zijn.

Spr. wenscht scherp te onderscheiden tusschen de schuld voor het feit van de gezagsoverrompeling en de schuld voor het stelsel, dat dit feit mogelijk maakt. Natuurlijk moet herhaling worden voorkomen, moet er 'n onderzoek plaats hebben naar de schuld. Doch is men met dit onderzoek wel op den goeden weg? Men wil nu een onderzoek naar de houding der Curaçaosche autoriteiten, maar wanneer men aan de locale autoriteiten, niettegenstaande herhaalde betoogen, de voldoende middelen heeft onthouden, om het gezag hoog te houden, dan moet de schuld niet op Curaçao, maar in *Den Haag* worden gezocht.

Maar welke Nederlandsche gezagsdrager is dan hier de verantwoordelijke man? De *Minister van Financiën*, voorzitter van den Ministerraad? In het kader van de hedendaagsche staatrechtelijke verhoudingen, zooals die tot uiting komen in onze parlementaire practijk, neen!

De *Minister van Koloniën* is verantwoordelijk voor den inwendigen toestand van het Rijk in Azië en Amerika, maar voor wat zich daarenboven verheft kan hij geen verantdelijkheid dragen. De handhaving der binnenlandsche orde valt onder zijn bevoegdheidssfeer, en dus ook de militaire dan wel burgerlijke politie. Maar voor de uitwendige veiligheid der overzeesche gebieden is en kan de Minister niet direct aansprakelijk zijn.

Hoe staat de *Minister van Defensie* tegenover de veiligheid des Rijks, in den vorm waarin het vraagstuk zich hier heeft voorgedaan? Van de inwendige toestanden van dit deel van het Rijk in Amerika was en behoefde hij niet zoodanig op de hoogte te zijn, dat ingrijpen zijnerzijds noodzakelijk was. En dat gebrek aan middelen tot handhaving der inwendige orde geleid heeft tot verzaking onzer internationale plichten, staat ook al weer buiten zijn Departement.

Blijft de *Minister van Buitenlandsche Zaken*. Maar de officieele betrekkingen met Venezuela waren volkomen in orde; B. Z. stond in alle opzichten buiten de vraagstukken van handhaving der inwendige orde in Curaçao, die alleen onder Koloniën ressorteerden; en dus kan ook de minister van B. Z. zich als niet direct verantwoordelijk verontschuldigen. Zoo staan wij dan voor het ontstellende feit, dat voor gebeurtenissen, waardoor de veiligheid van het Rijk als geheel in gevaar kan worden gebracht eigenlijk niemand verantwoordelijk is. Dit beteekent dus, dat de vraagstukken, die het land als Koninkrijk, d. i. als rijkseenheid, aangaan, niet als zoodanig onder de oogen worden gezien; voor de hoogste aangelegenheden van het Rijk b. v. voor de verdediging van het Rijk en voor de buitenlandsche politiek, bestaat dus eigenlijk geen enkele centrale instantie bij wie de hoogste en uitsluitende leiding voor zulke levensbelangen berust. Dit is wel een ontstellende les, die Curaçao ons geeft.

Het schip van staat is, zoo begrijpt spr. het jongste debat in de Eerste Kamer, bij gemeen overleg van regeering en volksvertegenwoordiging, stuurloos verklaard; wat er met een stuurloos schip gebeurt, weet men. Zoo staan de zaken. Hoe kan verbetering worden aangebracht? Door het invoeren van een instantie, welke uitsluitend en alleen verantwoordelijk is voor de behartiging der duidelijk als zoodanig aangewezen algemeene rijksbelangen.

Het verheugt spr. zeer, dat de heer de Vos van Steenwijk in de Eerste Kamer dezen weg heeft aangewezen.

Voor alles, wat in Indië gebeurt en waarbij het algemeen rijksbelang betrokken is, moet de rijksregeering in den persoon van den voorzitter van den ministerraad verantwoordelijk zijn. De gebeurtenissen van Curaçao bewijzen dit.

Ook prof. C. GERRETSON, die daarna aan het woord kwam, stelde, politiek gesproken, de Rijksregeering verantwoordelijk.

Hoe moeilijk het is voor iemand, die niet met de plaatselijke omstandigheden, en speciaal met betrekking tot het gebeurde, bekend is, om een zuiver oordeel te vormen, blijkt wel uit de woorden van dezen professor, als hij in een overdreven nationalisme op één vaststaand feit meent te moeten wijzen, n.l. dit: „de gouverneur heeft, ter afwending van de bedreigingen met het in brand steken van stad en raffinaderij, zich niet ontzien actieve medewerking te verleenen aan den inval in Venezuela, door den Commandant van het Amerikaansche schip medewerking te verzoeken bij het overbrengen der opstandelingen naar Venezuela.

Het spreekt vanzelf, dat, voor de keus gesteld tusschen het dulden van beschadiging van de eigendommen van eigen onderdanen en medeplichtigheid aan een aanslag tegen een vreemden staat, het eerste behoort te worden gekozen."

Want als men bedenkt, dat na de overrompeling Curaçao zoo goed als geheel weerloos was, — dat bij tegenstand Curaçao zou zijn blootgesteld aan een ramp, die zijn complete ondergang had kunnen beteekenen, — dat men alleen van medeplichtigheid kan spreken, wanneer de wil daartoe bestaat of wanneer men de middelen die ter beschikking staan verzuimt te gebruiken, niet, wanneer men, volkomen weerloos d. w. z. zonder middelen van verweer, voor overmacht zwicht, en dan om eigen land en volk voor ondergang te redden, noodgedwongen en geheel contre coeur van twee kwaden het minste kiest; — dan wordt het nationaal gevoel toch wel wat al te hoog opgevoerd, door te eischen dat men voor zulk een dilemma staande, eerder alles, zich zelf, volk en land, moet opofferen en prijs geven, dan zich de aanvallers zoo spoedig mogelijk van den hals te schuiven, al komt een ander daardoor wellicht een oogenblik in het gedrang.

Prof. GERRETSON zeide ook nog:

Er is naast de Venezolaansche nota ook een brief uit Washington binnengekomen, waarin op zeer hoffelijke doch ook zeer stellige wijze wordt gewaarschuwd, dat een geval als dit niet meer zal voorkomen. De Regeering heeft niet den moed getoond en zal ook niet den moed hebben, dezen brief aan 't volk over te leggen. Ontwapening, goed mijne heeren, ge kunt ze krijgen, maar Amerika duldt ze niet.

De heer H. M. VAN BEMMELEN, de laatste spreker ter vergadering, wenscht vast te stellen, of de Regeering ook in haar directe verantwoordelijkheid — het zorgen voor de aanwezigheid van de voldoende machtsmiddelen tot handhaving van het gezag — is te kort geschoten door groote zorgeloosheid.

De Regeering was gewaarschuwd; heeft zij voldoende acht geslagen op de waarschuwing van den Gouverneur van Curaçao, van den Kolonialen Raad, van den Militairen Commandant en van „Onze Vloot", die voorkomen in de 6 nrs van het orgaan dier vereeniging van 1927/28, en die uitvoerig in de „N. R. Ct." zijn besproken!

Dit dient te worden onderzocht door een niet ambtelijke Commissie van onafhankelijke personen, die niets en niemand behoeven te ontzien, om de volle klaarheid en licht te brengen.

Het *Koloniaal Weekblad* van 20 Juni l.l. wijst nog een andere schuldige aan, n.l. de *Nederlandsche pers*. Het blad zegt:

„Hieraan heeft ook de pers schuld, die wel verwijt op verwijt aan het adres der regeering opstapelt over de verwaarloozing van haar plicht als koloniale mogenheid — en wij zeggen niet: ten onrechte — maar zelf tot nu toe nagenoeg niets deed om belangstelling te wekken voor Curaçao en de eischen, die de toenemende ontwikkeling van den laatsten tijd — al weer meer dan tien jaren lang — daar gingen stellen. Wij kennen niet één groot blad, dat op Curaçao een vasten correspondent heeft, althans niet één, die geregeld van zich hooren laat. Zoo nam men nu zijn toevlucht tot soms wonderlijke interviews van „kenners" en nietkenners van Curaçao. En nu weten wij wel, dat het buitengewoon moeilijk is, om op Curaçao betrouwbare correspondenten te krijgen, maar de koningin der aarde heeft naast exorbitante rechten dure plichten."